

Handwritten initials and signature in the top right corner.

כשהצו המדיני גובר

הגיון ההבלגה שנקטה ההנהגה הציונית פועל גם היום

מאת יוסף גורני

מושגים היסטוריים, יש שהם נעלמים בנבכי העבר ויש שמדי פעם הם מקבלים כוח חיות חדש למרות תנאי הזמן המשתנים. כך קרה למושגים כמו "גזענות" או "קולוניאליזם", שנרמה שנעלמו אחרי מלחמת העולם השנייה והנה הם מצויים מחדש בשיח המודרני בן ימינו.

בימים אלה של מצוקה מדינית וסכנה ביטחונית צץ אצלנו מחדש מושג ה"הבלגה", שמקורו במדיניות הציונית כלפי הטרור בזמן "המרד הערבי" בארץ ישראל בשנים 1936-1939.

ההנהגה הציונית נקטה אז, בשלי בו הראשון של המרד, מדיניות של אי-תגובה מתוך שיקולים מדיניים מרחיקי ראות, והאוי שנאזין גם היום לאלה שהיו אחראים למדיניות זו, משה שרת, או ראש המחלקה המדינית של ההסתדרות הציונית, דיבר בועם נגד הבחורים ה"מחוצצים" המטיי פים לה מוסר ומצהירים כי הם מתביישים בה. והוא הסביר, כי ה"הבלגה" נקבעה על ידי המוסד דות המוסמכים כקו מדיני מפני ש"אריע מאות אלף היהודים כאן אינם עושים רק את חשבונם הם, אלא את חשבון מיליוני היהודים בגולה. נחשול דמים בארץ היה גורם להפסקה מיידית של העלייה".

הגיונה של מדיניות זו היה גם חלקו של ראש האופוזיציה הצירנית, זאב ז'בוטינסקי. בשנה הראשונה של המרד הוא היה מתומכי ההבלגה, וכדרכו נתן ביטוי לעמ

דתו בניסוח מבריק, באומרו בפר מבי כי המצב "מכריח אותנו לשאת בעלכון הגדול בשביל עם, והוא להרשות שבעיני זרים נידו שב לפחדנים. לשאת עלכון זה מחייב הצו המדיני, ולמעלה מצו המדיניות אין לך צו כבוד".

כידוע, עמדה זו של ז'בוטינסקי השתנתה כעבוד שנתיים, בעקבות הוצאתו להורג של שלמה בר-יוסף. משה שרת ודוד בך-גוריון גם הם הוהידו את הנציב העליון שוב ושוב, כי לא יהיו מסוגלים לאורך זמן לעמוד בלחצה של דעת הקהל שדרשה

כאז כן עתה, מדיניות ההבלגה הצבאית של ישראל מכבירה על הרוצים להטות את הכף לטובת הערבים

לנקוט מעשי נקם על דמם הנשד פך של יהודים. אולם בסך הכל ה"הבלגה" במובנה המדיני נמשך כה עד תום המרד, בשנת 1939.

מדיניות זו היא שהביאה לשיתוף פעולה ביטחוני בין ה"הגנה" לבין השלטונות הבריטיים. אלפי צעירים גויסו לכוחות המשטרה השונים; הוקמו "פלוגות הלילה" על ידי אורד וינגייט האנגלי ונר לדה שיטת היוזמה ההתקפית. לכך היתה השפעה מרחיקת לכת במלחמת העצמאות.

כמובן, ההיסטוריה אינה חודרת על עצמה, אולם ההגיון שהיה תקף במצבים היסטוריים מתחדש לעתים. לכן הגישה

המדינית שביטאו משה שרת זאב ז'בוטינסקי, למרות הלחצים מלמטה שהופעלו עליהם, תופי סת גם כיום. שהרי ישראל ה"ג-דולה" והחוקה קשורה ב"צו המדיני" אל המעצמה המשפיעה באזור - ארצות הברית. ושיתוף הפעולה של ישראל עמה, כמו זה עם בריטניה בעבר, חשוב לה למען האינטרסים שלה עצמה.

כאז כן עתה, מדיניות ההבלגה הצבאית של ישראל מכבירה על כל מי שירצה להטות את הכף לטובת הערבים. גם המאבק על דעת הקהל, שהיה חשוב בעבר, חשוב היום פי כמה. אסור לשכוח גם זאת, כי בשביל מדינות, ובמיוחד מעצמות, אין חשוב מן הצו המדיני, כדברי ז'בוטינסקי, ולכן בשנת 1939 ערב מלחמת העולם - אותה ממשלת בריטניה שאיפשרה את צמיחתו של היישוב היהודי עד כדי הפיכתו לישות לאומית, ושדיכאה את המרד הערבי, פירסמה את "הס" פר הלבן" שנועד לפייס את הער לם הערבי באמצעות ביטול הצהרת בלפור למעשה.

לפיכך, גם כאשר אין ההיסטוריה חוזרת על עצמה, הגיונה עלול להתחדש. ועל כן, הקנאים המקריבים את עצמם, ההדפתק נים שהצעותיהם מסכנות את המדינה מכיסאות הממשלה, והצבועים המציעים להכניס את העם לחפירות בעוד בניהם לומדים בשיבות - כל אלה עצרי תיהם פסולות מן היסוד, משום שהן מסלפות את אופיה של הציונות ומסכנות את הישגיה.

הכותב הוא היסטוריון